בח ב מיי פ"א מהלי חגיגה בורו ב מיי פ לן מסל מגיגט הל"ג: ממ ג מייי פי"א מהלי בכורים

הלכה ו סמג עשין קמט טוש"ע יו"ד סי שה סעי ג: ג ד מיי שם הלכה ז טוש"ע שם

:סעיף ד

ה [הרמב"ם השמיטו ותמה התיו"ט עליו אבל בטוש"ע

IX.

 לוס פ"ב מ"ח, ב) נשם במשנה איתה לדרכונות ופי הר"ב והוא מטבע של זהב כדכתי דרכמוני זהב וכן גרס הערוך בערך דרכון וע' ב"ב קסה ע"ב במשנה וברשב"ם שסן, ג) כתובות קב., ד) שבונות די מ) שבונות די למעל ד) שבועות ד: (ס) שבועות ד: נעיל לו: קדושין כל:, ו) חולין סז. ב״ק סד: שבועות ה. [זבחים מד. ע״ש],
ז) ז״ק, ה) ז״ל והאי, ש) נ״א מאי מעט מיעט כל מילי וע׳ רש״א, י) נ״ל כלתריגל נ״ה. כ) נ״ל לתל ין נ״ה כחחרינה נ״ק, ש) כ״ינ חחה נ״ק, (נ) עולת נ״ק, (מ) נ״לחי חשיב הודחה נ״ק, (נ) נ״ק, (מ) נ״ל כדחיתה נ״ק, (נ) [נ״ל נ״ק פו. נעמ״ש בחום" דשבת קכח. על הגליון בס"דן,

תורה אור השלם

וְנָתַתָּה בָּבְּסֶף וְצַרְתָּ הַבָּסֶף בְּיִדְף וְהַלְּכְתָּ אֵל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְּחַר יִיְ אֱלֹהֶיףְ בּוֹ:

רברים יד כה לבל בשר 2. כל פטר רחם לכל בשר יקריבו ליי באדם ובבהמה יקריבו ליי באדם ואת תפרה את בכור האדם ואת הפרה במדבר יו מרו חדש מפרם 3.

3. ופְדוּיָו מָבֶּן חֹדֶשׁ תִפְּדָּה בערבר בּטָף חָמשׁת שְׁקְלִיה בְּעֵרְברְ בָּטָף חֲמשׁת שְׁקְלִים גִּרְה הוא: במובר יח טו 1. וְלְקָחָתְ אָת הַמֶּרְצֵע וְנְתַתְה בְאָנִנוֹ וּבְּדֶלֶת וְתְיָה לְךְ עָבֶּר בְאָנִנוֹ וּבְּדֶלֶת וְתְיָה לְךְ עָבֶּר

עולם ואף לאמתר תעשה כן:

זבואט טואן 5. אָת זֶה תּאבְלוּ מִבּל אֲשֶׁר בָּמָיִם בּל אֲשֶׁר לוֹ סְנָפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׁת בִּמִּיִם בַּיִּמִים וּבְנְּחְלִים ויקרא יא ט אתם תאכלו:

מוסף רש"י חוץ מן השטרות. היה חייב לו אדם בשטר ה' סלעים ונתו זה אותו יחים בשפר הי פעים וכתן זה חותו שטר לכהן בפדיון בנו חינו פדוי (שבועות ד:). ופדריר. בכל דבר משמע (שם). מיעט שטרות. שהן רחויין למעט יותר מן הכל שחינן ממון (שם). תפדה חזר וכלל. ואע"פ שתפדה ופדויו גני הדדי כתיבי, והדר כתיב בערכך כסף, איכא תנאי דסבירא להו בשתי הסמוכין זה לזה והפרט אחריהם הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט וכלל (שם). שטרות בכנג ופרט וכנג (שנט. שטרות כר' אין גופן ממון. הנייר איט שור לנו ואיט טומד אלא לנאיה שנו (שנט. הסוד. חמיכת ען מדודה (שנט קיסט שראשו מד שקורין ברוק"א (ענייר לו:). ורמקדה. טוריצליא (שנו) טרייד"ל (קדושיו כא:). והמכתב. עט ברזל (לעיל לז:) חרט שקורין גריפ"ח (שבועות ד:) שחוקקין גריפ"ח (שבועות ד:) נפנקסיהן (קדושין כא:). רבי דריש כללי ופרטי. נכל התורה מהום שכולל ופורט דורש שהפרט מוףם שבוכני ופרט בלל אלו מה פירוש של כלל ואין בכלל אלא מה שבפרט, וכי חזר וכלל לא הוסיף לך בכלל האחרון אלא הדומה לפרט (שח). ריבויי ומיעוטי. אין הפרט פירוש של כלל שתאמר אין בכלל אלא מה שבפרט, אלא למעוטי הוא בא, לפי שבכלל היה מרבה את הכל ובא המיעוט אחריו מרבה את הכל ובא המיעוט אחריו לומר בזה וכיולא בו כללמי לך, הילכך אפילו לא חזר וכלל היימי מביא כעיו הפרט. וכי חזר וריבה תכיח בעץ הפוט, זכי חור וריכה ריבה הכל ולא מיעט לך אלא דבר אחד ומסרו הכחוב לחכמים איזה דבר הראוי למעט מן הכלל, פי מיעט ממעט קלת ממשמעו (שוו). במים במים שת יפעמים. תאכלו כל אשר במים, כל אשר לו סנפיר וקשקשת במים, הואיל וכלנים סמוכים הם והפרט אינו ביניהן אלא אחריהם כתיב בימים ביניהן אלא אחריהם כתיב בימים ובנחלים, דמשמע דימים ונחלים הוא דבעינן סנפיר וקשקשת אבל שיחין ומערות לא, אין זה נדרש בכלל ופרט דלא ליתרבו אלא כעין בכננ ופרט דנה ניתרבו חנה כעין הפרט, אלא בריבה ומיעט וריבה ואתרבי כל מילי, אלא דמיעוט מהני למעוטי פורתה חדה מילתה ותו לא (ב"ק סד:) דאיכא תנא דדרים את (ב 4 שוו) דקיכח תנח דדרים את זה תאכלו מכל אשר במים כלל, בימים ובנחלים פרט, במים חזר וכלל, ופליג עליה תנא דבי ר'

וווא מאכא. שנפחתה לורתו: ולא הוה שקיל ליה. כלומר לא היה ניקח בעיר להולאה לא היה הדינר שקול ושוה לו כלום: הא חו למה לי. יאו האי וכולם הא תנא ליה: משום אונם ומוליא שם רע אינטריכא ניה. למיתני האי וכולם בשקל הקודש משום דרישא לא

> באינך כולהו דסלעים נינהו דהא בפדיון הבן כתיב (במדבר ג) חמשת שקלים לגולגלת ובעבד כתיב (שמות כא) שלשים שקלים יתן (בעל השור) לאדוניו ובמפתה כתיב (שם כב) כסף ישקול אבל באונם ומוליא שם רע לא כחיב שקל וסד"א ים " [הא] דתנא ברישא במנה לורי כל חד וחד כי דיניה האמר דהיכא דכתיב שקלים יהיב שקלים לורים והיכא דלא כתיב שקלים ליתיב דינרי לורים קמ"ל סיפא כולם בשקל החודש דמילף ילפי מהדדי בכסף קלוב מכסף קלוב כדרב אסי דלעיל [נ:]. אית ספרים ים דכתוב הכי אטו כולהו בני פדייה נינהו וקפריך אמתניתין דנקט לשון פדייה בכולהו דקתני וכולן נפדין והא לא שייכא לשון פדייה אלא בבכור תני כל הנפדין נפדין בכסף ושוה כסף כל הנפדין כגון בכור אדם והקדשות ידו ומעשר: מעשר שני אינו נפדה אלא בכסף טבוע ולה בשוה כסף והפי׳ פרוטות טבועות שפיר דמי: והראיון. לקנות עולת ראייה הנקנית בשתי מעות כסף כדאמרי׳ בחגיגה (דף ב.) הראייה שתי כסף והנך שתי כסף טבועות בעינן: מלרפין שקלים לדרבונות. בני העיר ששולחין שקליהם לירושלים מלרפין אותן ולוקחין מהן דרבונות (ג) שון הוו זהובים טבועים דרבונות אין שאר זהב לא שאינו טבוע ובמסכת שהלים (פ"ב ה"ה) מפרש טעמה שמה מיזול מרגליות כו' והוא הדין לכל שוה כסף שמה יזול ונמנה הקדש מפסיד אבל טיבעא לא זייל: ולרת הכסף. דבר שיש עליו לורה: ה"ג ראיון סני שו [נמי] רב יוסף שלא יבית סיגה. כסף סיגים אלא טבוע. (ד) והיינות) ברייתא דרב יוסף לאו לפרושי אלא לסיועי: בזתני' אין פודין בכור אדם לא בעבדים כו'. אע"ג דאמרן לעיל (דף מט:) בכסף ובשוה כסף (ה): ולה בשערות. שחם יש לו שטר על חבירו בה׳ סלעים ונתנו לכהן שיגבה אותו חוב בפדיון בנו אינו פדוי: ולא בהקדישות. מפרש בגמרא: כתב לכהן שהוא חייב (ו) יון ליתן לו ה' סלעים. משום פדיון בנו: ובנו אינו פדוי. כדאמרינן בגמרא [ע"ב] שמא יאמרו פודין בשטרות: לפיכך. דאמרן חייב ליתן לו ה׳ סלעים (ו) יתו אם רצה הכהן ליתנם ולהחזירם לו במתנה רשאי אבל תקנתא אחריתי ליכא: יהיה לך ופדה תפדה.

מנא שקל הקודש ומיהו פשיטא לן

זוזא מאכא בהדיה ווא דלא נפיק תקע ליה 🌣 אחרינא ויהביה ניהליה: פ שלשים של עבד חמשים של אונם ושל מפתה וכו': הא תו למה לי הא תנא ליה רישא אונם ומוציא שם רע איצמריך מ סלקא דעתך אמינא כיון דלא כתיב בהו שקלים אימא זוזי בעלמא קמ"ל דמילף קא ילפי מהדדי ח: חוץ מן . השקלים: תנא חוץ מן השקלים *ומעשר בוהראיון שקלים דתנן יומצרפין שקלים ב לדרבונות מפני משאוי הדרך מעשר דכתיב וצרת הכסף בידך והראיון תני רב יוסף שלא יביא סיגה לעזרה: מתני׳ יאין פודין לא בעבדים ולא בשטרות ולא בקרקעות ולא בהקדשות סיכתב לכהן שהוא חייב כי ס ליתן חמשה סלעים חייב ליתן לו ובנו אינו פדוי לפיכך אם רצה הכהן ליתן לו במתנה רשאי "המפריש פדיון בנו ואבד חייב באחריותו שנאמר ביהיה לד ופדה תפדה: גמ' מתני' דלא כרבי ¤דתניא רבי אומר בכל פודין בכור אדם חוץ מן השטרות מאי טעמא דרבי דריש ריבויי ומיעומי ופדויו מבן חדש י תפדה ריבה בערכך כסף יו חמשת שקלים מיעם תפדה ריבה ריבה ומיעם וריבה ריבה הכל מאי רבי רבי כל מילי ומאי מיעם מיעם שמרות ורבנן דרשי כלל ופרט ופדויו מבן חדש כלל בערכך כסף יו חמשת שקלים פרט (פרה) תפדה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר הממלמל וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאין מטלטלין יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שמרות שאף על פי שממלמלין אין גופן ממון אמר ליה רבינא למרימר ורבי ריבויי ומיעוםי דריש והא רבי כללי ופרטי דריש יו במרצע יודתניא ⁴מרצע אין לי אלא מרצע יו מנין לרבות הסול והסירא והמחם והמקדח והמכתב ת"ל ולקחת לרבות כל דבר שנלקח ביד דברי רבי יוםי ברבי יהודה רבי אומר מרצע מה מרצע מיוחד של מתכת יאף כל של מתכת ואמרינן במאי קא מיפלגי רבי דריש כללי ופרטי רבי יוםי ברבי יהודה דריש ריבויי ומיעומי אין בעלמא רבי

כללי ופרטי דריש והכא כדתנא דבי רבי

ישמעאל ידתנא דבי רבי ישמעאל במים

קרא לאהרן אמר ליה רחמנא: גבו' מיעט. כסף ולא מידי אחרינא: מיעט שטרום. דלא חשיבי מידי: ספדה חזר וכלל. ואע"ג דהאי חפדה

כתיב קודם לפרט אפ״ה דיינינן ליה בכלל ופרט כדאמרינן לקמן: שהוקשו לקרקעות. והתנחלתם אותם וגו' (ויקרא כה): הסול. ברוק״א בלע"ז: הסירא. קוץ: מכחב. עט (ח): ואמריק. במסכת קדושין (דף כא.): במאי קא מיפלגי רבי דריש כללי ופרטי. ולקחת כלל מרלע פרט

ונחת באונו חזר וכלל מה הפרט מפורש של מתכת אף כל של מתכת: ורבי יוםי ב"ר יהודה דריש ליה ברבויי ומיעוטי. ומאי רבי רבי

כל מילי ש) ומאי מיעט מיט סם: ש הכא. היינו טעמא דרריש ריבויי ומיעוטי כדתנא דבי ר' ישמעאל בשילהי אלו טריפות (חולין סו.)

כל מקום שנאמר במים במים ב' פעמים כלומר כל מקום שנאמר ב' כללות זו אלל זו ופרט אחריהן כגון הכא את זה תאכלו מכל אשר במים אשר לו סנפיר וקשקשת במים דהיינו שתי כללות דמשמע דבכל מים בעינן סנפיר וקשקשת ופרט כחיב אחריהם בימים ובנחלים

דמשמע בימים ובנחלים שנובעים הם בעינן סנפיר וקשקשת אבל הגדילים במים מכונסין מיתאכלי בלא סנפיר וקשקשת אין זה כלל ופרט

לא דייניטן ליה בכלל ופרט אלא מטילין הפרט ביניהן ודנין אותו ברבויי ומיטוטי והכא נמי ופדויו מבן חדש כלל חפדה חזר וכלל הרי שתי

כללות הסמוכות זה לזה והפרט אחריו הלכך בריבויי ומיעוטי דרשינן להו: ורבנן. דדרשי להו בכללי ופרטי סברי כדאמרינן במערבא:

כלים של חמשים זוז ובפרק מליחת החשה (כתובות דף סו.) לא יפחות מו א מיי פ"ד מהלי מעשר שני לה מחמשים זוו ודייק בגמרא דחמשים זווי פשיטי קאמר ולא דייק כלל מדרב יהודה אמר רב אסי וכתובת בתולה שהיא מאתים ישו לוריים בין למאן דאמר דאורייתא בין למאן דאמר דרבנן ואפי׳

כתובת אלמנה שהיא לכולי עלמא דרבנן הויא מנה לורי ונראה לר"י דלא מיירי הכא אלא בסלעים דומיא דכסף קלוב האמור בתורה שאין כתוב בתורה אלא שקלים:

והראיון תני רב יוםף בו'. פי׳

בקונטרס דהכי גרסי׳ תני נמי רב יוסף שלא יביא סיגה כסף סיגים אלא טבוע והא ברייתא דרב יוסף לא לפרושי אלא לסיועי ולא משמע כן דמה לריך להביא ברייתה לסיועי לברייתה ועוד דלה הוה ליה למימר שלא יביא אלא לא יבים ועוד דמשמע יי כאחרינות דמפרש בכל חד טעמא לכך נראה דלפרושי טעמא י אחר דאם היה מביא שוה כסף זימנין דמייתי נסכא וכסף סיגים שלא ישוה שתי מעות כסף ולא ימכרו לו טלעולת ראייה טובה באותה סיגה כאילו היה מביא כסף טבוע: כתב לבהן שהוא חייב לו חמש סלעים. בכתובות בריש הנושא (דף קב.) מייתי לה גבי פלוגתא דר׳ יוחנן וריש לקיש דחייב אני לך מנה בשטר ופירש שם בקונטרס כגון שכתב ל לו בשטר ונתן לו בפני עדים ופליגי ים מדחשיב הודאה דאלימא מילתא בשטר אף על גב דלא א"ל אתם עדיי ור"ת מפרש כגון שבא לחייב עלמו באותו שטר אע"פ שאינו חייב לו כלום ולריך

אימא ולא הקדשות בכל אלו. בפסחים (דף לה:) ובהוהב (ב"מ נד.) מייתי גבי הקדש שחללו על גבי קרקע שאינן פדויין מדכתיב ונתן הכסף וקם לו משמע דמההוא קרא הא לאו דרשי אבל אי אפשר לומר ס [כן] דבת"כ בפרשת ואם בחקותי דריש יכן מוכל ערכך יהיה בשקל הקדש כדפירש מש שם בקונטרם ולא חש שם להביא אלא חד מקראי דכתיב בהו כסף גבי הקדש וכן מלינו בכמה מקומות שאין מביא עיקר הדרשה בכל דוכתה ס כדחייתי ע בקדושין (דף ג) בנעוריה בית אביה כל שבח נעורים לאביה אע"ג דבהפרת נדרים כתיב וכן גיטין (דף כא:) ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה דההיא דרשא ליתא לרבנן אלא לר׳ יוסי הגלילי:

ליישב כל הסוגיה ושם פירשתי:

במים שתי פעמים אין זה כלל ופרט אלא ריבה ומיעט ורבנן ז אמרי כדאמרינן במערבא כ"מ שאתה מוצא שתי כללות הסמוכים זה לזה המל פרט

ביניהם ודוגם בכלל ופרט: ולא בהקדשות: פשיטא לאו דידיה נינהו אימא

רבינו גרשום

מח' בסלע דאורייתא: מאכא. קל: הא תו למה לי. דהדר ותני וכולן בשקל הקדש במנה רצורי: הני בני פדייה נינהו שלשים של עבד ושל אונס כגון בכור והקדש בין בכסף בין בשוה כסף חוץ מן השקלים . דאיז נפדיז בשוה כסף: מצרפיז אין נפודן בשווז כסף: מגופין שקלי׳ לדרכונות. באחד באדו משמיעין על השקלים הגזבו יהב שקורין כלע"ז קוצוציש: מפני משאוי הדרך. שצריך להעלותו לירושלם ללישכה טעמא דמפני משאוי הא לאו הראיון. שהיא מעה כסף אינו

יכול להביא שוה כסף אלא כסף צרוף: תני רב יוסף שלא יביא סיגה לעזרה. כסף סיגים מעורבב בשאר מתכות: אין פודין. הבכור לא יכול לחביא שהי כפן את כפן יצחוף זה די ביקף מארי ביא שליני למה הכפן ליציט פעוד בב בשם מהנחה אין פורין. הבכור אה בעבדים ולא בשטרות שאין כיל לתון לכהן שטר חוב שיש לו על אחרים בשביל פריון הבן : כתב לכהן כרי ובנו אינו פרין היי הואיל וממון כהן אם רצה הכהן ליתן לו מתנה אותן ה' סלעים שקבל ממנו רשאי: ר' דריש כללי ופרטי ולקחת כלל כל דבר לקיחה מרצע פרט ונתת חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט של מתכת. ור' יוסי דריש ריבה ומיעט וריבה ריבה הכל: אין בעלמא ר' כללי ופרטי דריש והכא. גבי בכור מ"ט דריש רבויי ומיעוטי משום דהאי ופדויו מבן חדש תפדה כתיבי תרי כללי גבי הדרי והדר פרט (כלל) בערכך כסף. והויכדתנאדביר'ישמעאל במים במים ב'פעמים דכתיב את זהתאכלו מכל אשר במים כל אשר (אין) לוסנפירוקשקשת במים והדר כתיב פרט בימים ובנחלים הואיל וכתיבי כללי גבי הדדי אין זה כלל ופרט אלא ריבה ומיעט: ורבנן דאמרי דדרשי

רכנ, ופפית עניה מו דבי ד" מו מדי בי מו מר הח"כ כמו בימים ובנחלים, חלכך אין זה כלל ופרט אלא הטילהו ביניהם לדרשו בריבויי ומישוטי "שמשאל אחלת במום הם סמוכין זה אה אאח"כ כמוב בימים ובנחלים, חלכך אין זה כלל ופרט אלא הטוס לגלה ברבוי ומישוט, דלהכי החילו שוני הכללות סמוכין, כשמטיל פרט שאחריהם ביניהם מדה במורה היא שלה חדשה והיעם לבלל ופרט, דכי דרשיקן כלל פרט חיי פרט פירושו של כללא פלניההי רחנות א מפיל אלא מדביה בכלל ופרט, אים היבו ומישט לכלל ופרט, דכי דרשיקן בלל היבו היבו היבו בי בלל אלא מה שבפרט, ואפיל דבר הדומה לו אין לך להכיא, והשכל לך כלל שלי חה בפרט, אהני להיה למה היבוי, אלא מישט שלא שמשה של השלה בי של החיביה אלא משט של שלא שמשה של היבו היה מרכנין כל דרמי ליה כלל, והכי מפרשינן בפרק עמת הדין (סנהדרין מה:) ליה למטטי, ואהני רבו שני לאחויי כל מילי, ואהני מישטא למשטי מידי דלא דמי ליה כלל, והכי מפרשינן בפרק עמת הדין (סנהדרין מה:) גבי כל היסקלין עמלין, נחלין, דרבוי ומישט לחודיה מיימי כל דרמי ליה בכל מילי (חודין חזה).

כשיהיה לך הפדיון אז יהיה פדוי. והאי

יו"ד סימן שה סעיף ט אימא] ו [מיי' פ"ג מהל' עבדים הלכה

הגהות הב"ח (ל) גם' זווא מאכא בהדיה (דלא נפיק) מא"מ ונ"ב ס"א וכך גורס רש"י דלא הוה משתקל ליה . בעא למיתבא ליה פלגא דזוזא לא הוה ליה תקע פלגא דודא לא הוה ליה תקע ליה אחרינא ויהביה ניהליה: (3) שם נמשנה כתב לנהן שהוא חייב לו ה' סלעים וכו' ליתן לו מתנה כל"ל ואות צ' נמחק: (ג) רש"י ד"ה מלרפין וכו׳ ולוקחין מהן דרבונות היו מהן דרבונות היו זהוצים עבועין דרבונות אין שאר זהב שאינו טבוע לא ובמקכת: (ד) ד"ה ה"ג ראיון וכו' אלא טבוע והאי ברייתא: (ה) ד"ה אין פודין . וכו' ונשוה כסף אין פודין לא בעבדים ולא נשטרות כל"ל בעבוים ונו בשפרות כניינ הד"א: (ו) ד"ה כתב לכהן שהוא זייב לו כל"ל ומיבת ליתן נמחק: (ו) ד"ה לפיכך וכו' ה' סלעים אחרים לפדיוו בנו אם כנה הכהן להחזירם וליתנם לו נמתנה: (ה) ד"ה מכתג עט ברזל

לעזי רש"י ברוק"א. שפוד, קנה-עץ

ופרט הכתוב אחריהם בימים:

שימה מקובצת

אן ליה זימני אחרינא: כן ניהלי וכולם בשקל הקדש במנה וכו׳ יפולם בשקל יוקו ש במנו זכו הא תו: גו איצטריך ליה: זו מהדדי. ס"י וכולן נפדין בכסף ין בווור כסף והני בני פדיה נינהו ה"ק וכל הנפדין נפדין בכסף ובשוה כסף: סן חייב לו ה" . סלעים: ו] תי׳ תפדה נמחק: ס/עים: זו זהי תפורה נמחק: זו תי׳ חמשת שקלים נמחק: זו תי׳ חמשת שקלים נמחק: ט] ממרצע אות ב' נמחק: ין ורבנן. ס"א אמר רבינא בדאמרי במערבא כו׳ וכן גריס . זרגמ״ה: ילון לי למיתני מ וסד"א דהא דתנא רישא דן ומעשר שני והד"א תי' מעשר נמחק: עון דרבונות של זהב הוו טבועים דדרבונות איז שאר זהב טבופים דדובומה אין שאו זהב שאינו טבוע לא: עון תני נמי רב יוסף כו׳ סיגה לעזרה סיגה כסף: ען חייב לו ה׳ סלעים: יתן סלעים אחרים אם: יען מאתים זוז צורים: כן שכתב כך לו בשטר ולא חתם ונתן: לא] קא דריש: לג] דריש להו מוכל: לג] כדפירש בקונטרס והתלמוד לא חש: